

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1954.

11 MAI 1954.

PROPOSITION DE LOI

portant interdiction des combats
de boxe et de catch.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Nous avons l'honneur de représenter la proposition de loi portant interdiction des combats de boxe et des matches de catch déposée le 5 février 1952 (session 1951-1952, document n° 187).

Elle a fait l'objet d'un long examen au cours de trois séances de la Commission de la Justice. Elle a été adoptée par 10 voix et 3 abstentions. Aucun vote hostile.

Rapport remarquable, au nom de la Commission de la Justice, de M. le député Raymond Nossent.

Très objectif, le rapporteur a eu le souci de mettre en évidence les critiques qui s'étaient élevées contre la proposition, critiques dont les membres de la Commission n'ont rien ignoré.

Nous croyons pouvoir reproduire les considérations que nous avons énoncées à l'appui de l'interdiction proposée :

Envisagée comme exercice sportif, la boxe n'a certes rien de répréhensible. Elle se pratique avec des gants appropriés et n'expose pas ses fervents à des coups et blessures, donnés volontairement.

Sans doute, la plupart des sports peuvent donner lieu à des accidents, généralement bénins d'ailleurs. Mais ni dans l'escrime, ni dans la lutte, ni au football, par exemple, les adversaires ne recourent à la violence des coups pour se mettre hors de combat les uns les autres.

Le match de boxe est tout autre chose. Il s'y agit de se porter des coups d'une violence telle qu'ils réduisent à l'impuissance l'adversaire. Les poings ne sont gainés que de gants dits de combat dont l'effet amortisseur n'est que très relatif.

Aussi, n'est-il pas rare que l'un des combattants sorte du ring ou en soit emporté, le visage en sang, ou frappé

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BIJTENGEWONE ZITTING 1954.

11 MEI 1954.

WETSVOORSTEL

tot verbod van de boks- en catchwedstrijden.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Wij hebben de eer het wetsvoorstel tot verbod van de boks- en catchwedstrijden, dat op 5 Februari 1952 (zittingsjaar 1951-1952, stuk n° 187) werd neergelegd, opnieuw in te dienen.

Er werd een langdurig onderzoek aan gewijd tijdens de drie vergaderingen van de Commissie voor de Justitie. Het werd met 10 bij 3 onthoudingen aangenomen. Niemand stemde tegen.

Een merkwaardig verslag werd, namens de Commissie voor de Justitie, uitgebracht door de heer Nossent.

De verslaggever heeft er zeer objectief prijs op gesteld, de kritiek naar voren te brengen die tegen het voorstel werd uitgebracht en waarvan de leden van de Commissie ten volle op de hoogte waren.

Wij menen de beschouwingen die wij tot staving van het voorgestelde verbod hadden gehouden te mogen herhalen :

Als sportoefening beschouwd, valt er zeker niets in te brengen tegen het boksen. Het wordt beoefend met gepaste handschoenen en stelt de beoefenaars er van niet bloot aan vrijwillig toegebrachte slagen of verwondingen.

Weliswaar kunnen de meeste sporten aanleiding geven tot ongelukken, die trouwens over 't algemeen zonder gevaar zijn. Maar noch bij het schermen, noch bij het worstelen, noch bij het voetbalspel, bij voorbeeld, slaan de tegenstrevers er met geweld op los om elkaar buiten gevecht te stellen.

Heel anders is het gesteld met een bokswedstrijd. Daar gaat het er om mekaar zo'n geweldige slagen toe te brengen, dat de tegenstander tot machteloosheid wordt gebracht. De vuisten worden slechts beklemd in zgn. gevechtshandschoenen, waarvan de vrijwarende invloed maar zeer betrekkelijk is.

Het valt dan ook niet zelden voor dat een van de vechtenden met bebloed aangezicht de ring verlaat of

d'évanouissement. Cartilage nasal défoncé, arcade sourcilieuse ouverte, mâchoire inférieure brisée, voire fracture du crâne, tels sont les « accidents » que peuvent causer la violence et la brutalité des coups. Parfois une hémorragie cérébrale sera la suite des coups ou encore une aliénation mentale, et même la cécité.

Tout récemment, c'était fin janvier 1952, l'ancien champion de France des poids « mouche », Mustaphaoui, âgé de 29 ans, mourait des suites de son match avec Pierre Greef. Une gauche à la tempe, doublée d'une droite au menton, avait infligé au malheureux boxeur Français deux trépanations bientôt suivies du décès survenu à l'hôpital St-André-lez-Lille. Quelques lignes en caractères microscopiques furent consacrées dans la presse quotidienne à l'issue fatale du délit de coups et blessures qui avaient entraîné la mort de l'ancien champion Français.

Comment la Société permet-elle que la loi pénale soit ouvertement violée dans tant de rencontres sur le ring des combats de boxe? Et les foules se pressent, avides, friandes de ces exhibitions. Et les paris sévissent. Et le fisc s'associe aux organisateurs et perçoit sa part dans le profit.

Vainement prétendra-t-on que les blessures graves sont *relativement* rares et les accidents mortels tout à fait exceptionnels. Il suffit qu'ils soient possibles et qu'ils soient d'ailleurs la conséquence directe de coups volontaires pour que le législateur doive intervenir et mettre fin à pareil abus.

On a voulu légitimer les combats de boxe par le consentement des boxeurs aux coups et blessures auxquels ils sont directement exposés.

Misérable argutie qu'on regrette de voir sous la plume de certains juristes. Pour être convenu, le duel est-il légitime?

Le consentement de la victime aux coups et blessures qu'il s'expose à recevoir n'est aucunement « élisif » du délit de coups et blessures, commis par l'auteur d'iceux.

Dans une magistrale étude présentée sous forme de *mercuriale* à la séance de rentrée de la Cour d'appel de Liège, le 15 septembre 1951, M. le Procureur Général René Tahon a fait justice de la prétendue cause de justification. Jamais, a-t-il démontré, l'accord donné par la future victime de coups et blessures n'est de nature à innocenter celui qui les porte volontairement sauf, il va de soi, au cas où la chirurgie doit intervenir dans l'intérêt du malade.

Côté combattants, le combat de boxe est, partant, incompatible avec les articles 398 et suivants du Code pénal qui répriment les coups et blessures volontaires.

Que dire des organisateurs qui, sachant pertinemment qu'ils concourent indirectement à la perpétration du délit, spéculent sur la passion des foules pour pareils spectacles?

Sans doute, autour du ring, il y a des amateurs sportifs qui prennent intérêt à la science des combattants. Mais la masse du public se repaît, dans la recherche d'émotions fortes, des violences et des coups les plus durs.

Que le sang gicle, que la victime s'écroule sous l'acuité de la douleur, qu'une hémorragie la terrasse, qu'importe à cette foule avide? Bien plus, osons le dire, pareil spectacle satisfait les mauvais instincts de nombreux spectateurs.

Il en était ainsi à Rome, au Colisée, au temps des gladiateurs. Spectacle malsain, incompatible avec notre haut degré de civilisation.

Le législateur punit sévèrement ceux qui organisent des

bewusteloos wordt weggedragen. Gebroken neusbeenderen, gespleten wenkbrauwbogen, gebroken kinnebakken en zelfs schedelbreuken zijn « ongelukken » die door hevige brutale slagen kunnen worden veroorzaakt. Zij worden soms gevolgd door bloeduitstorting in de hersens, door waanzin en zelfs door blindheid.

Onlangs nog, einde Januari 1952, overleed de gewezen kampioen van Frankrijk vlieggewicht, Mustaphaoui, 29 jaar oud, aan de gevolgen van zijn wedstrijd tegen Pierre Greef. Na een linker op de slaap, gevolgd door een rechtse naar de kin, moest de ongelukkige Franse bokser twee schedelboringen ondergaan, en hij overleed spoedig daarna in het hospitaal te St-André bij Rijsel. Een paar regels in heel kleine druk werden in de dagbladen gewijd aan de dodelijke gevolgen van het wanbedrijf wegens slagen en verwondingen, die de dood van de gewezen kampioen van Frankrijk hadden veroorzaakt.

Hoe kan de samenleving dulden, dat de strafwet openlijk overtreden wordt bij tal van ontmoetingen in de ring der bokswedstrijden? En de menigte verdringt zich, gretig en verlekkerd op dat schouwspel. En de weddenschappen vieren hoogtij. En de fiscus verleent zijn medewerking aan de inrichters en krijgt zijn aandeel in de winst.

Te vergeefs zal aangevoerd worden dat de zware verwondingen *betrekkelijk* zeldzaam zijn en de dodelijke ongevallen gans uitzonderlijk voorkomen. Het volstaat dat zij slechts mogelijk zijn en dat zij overigens het rechtstreeks gevolg zouden zijn van vrijwillige slagen opdat de wetgever zou ingrijpen om een einde te maken aan dergelijk misbruik.

Men heeft getracht de bokswedstrijden te wettigen door de instemming der bokkers met de slagen en verwondingen waaraan zij rechtstreeks blootgesteld zijn.

Armzalige drogreden, welke men betreurt te zien uitgaan van sommige juristen. Is het tweegevecht wettelijk omdat het overeengekomen werd?

De instemming van het slachtoffer met de slagen en verwondingen welke het mogelijk kan oplopen, is geen vrijstelling van het wanbedrijf van slagen en verwondingen, waaraan de dader zich schuldig gemaakt heeft.

In een schitterende studie welke in de vorm van « *mercuriale* » bij de openingszitting van het Hof van beroep te Luik op 15 September 1951 voorgedragen werd, heeft de heer Procureur-Generaal René Tahon de gezegde reden tot verschoning tot haar juiste waarde teruggebracht. Nooit, toonde hij aan, is de instemming die door het toekomstige slachtoffer van slagen en verwondingen gegeven werd van die aard, dat zij diegene die ze toebrengt onschuldig zou doen verklaren tenzij, vanzelfsprekend, wanneer beroep wordt gedaan op de heilkunde, in het belang van de zieke.

Voor de vechters is de bokswedstrijd dienvolgens onverenigbaar met de artikelen 398 en volgende van het Wetboek van Strafrecht, welke de vrijwillige slagen en verwondingen bestraffen.

Wat te zeggen van de inrichters die, wel wetende dat zij onrechtstreeks de hand lenen tot het plegen van het wanbedrijf, azen op de hartstocht der menigte voor dergelijk schouwspel?

Ongetwijfeld zijn er rondom de ring sportliefhebbers die belang stellen in de kunde van de vechters. Doch de volksmassa verzadigt zich met felle emoties, met gewelddaden en met de hardste slagen.

Dat het bloed spat, dat het slachtoffer bezwijkt aan hevige pijn, dat het gevelde wordt door een bloeduitstorting, wat kan dit de verlekkeerde menigte schelen? Meer nog, laten wij het aandurven te zeggen, dergelijk schouwspel bevredigt de slechte instincten van talrijke toeschouwers.

Zo was het reeds te Rome, in het Coliseum, ten tijde van de gladiatoren. Ongezond schouwspel, met ons hoogstaand beschavingspeil onverenigbaar.

De wetgever straft streng degenen die dierengevechten

combats d'animaux. Tolérerait-il les combats entre les humains? Une corrida donnerait lieu à poursuites si tant est que les autorités administratives ou le Parquet n'y mettraient pas obstacle à temps. Un spectacle de tauro-machie ou un simple combat de coqs même non munis d'ergots d'acier vaudrait aux organisateurs de huit jours à six mois de prison (loi du 22 mars 1929, relative à la protection des animaux). Vraiment est-il plus condamnable de mettre en présence deux taureaux et de les exciter ou de faire s'affronter deux coqs de combat que d'opposer sur le ring deux boxeurs dont les coups réciproques sans aucune limitation de violences doivent conduire l'un d'eux au knock-out ou lui causer des blessures telles que l'arbitre doive arrêter le combat?

Et si même il ne s'imposait pas d'interdire ces exhibitions par souci de la vie et de l'intégrité physique des combattants, encore devrait-on les prohiber pour raison de moralité, par souci des spectateurs dont l'âme et la sensibilité ne peuvent que se durcir au spectacle de semblables brutalités. Notre époque n'a pas besoin, certes, de pareil durcissement.

Les défenseurs des combats de boxe croient trouver, dans un arrêt de la Cour d'appel de Douai, du 3 décembre 1912 (Dall. Pér. 1913, 11.198), la justification de l'impunité dont jouissent managers, impresarii et boxeurs. « Les » coups échangés dans un match de boxe ne peuvent pas, » dit l'arrêt, dès lors que les règles de ce genre de sport » sont obéies, être assimilés aux coups prévus par les articles 309 et suivants du Code pénal ». (français). Il faut évoquer l'espèce que la Cour de Douai avait à juger. Un sieur Descamps, impresario du boxeur, et M. Benoît Carpentier, père de Georges Carpentier alors encore mineur d'âge mais déjà célèbre, avaient traité avec les organisateurs de trois rencontres à Paris et promis le concours du futur champion. Ils manquèrent à leur engagement. Assignés en paiement de dommages-intérêts, ils plaidèrent que le contrat était foncièrement immoral qui avait pour objet des combats de boxe pouvant entraîner des coups et blessures.

La Cour donna raison aux demandeurs.

L'arrêtiste du Dalloz fait suivre le texte de la décision d'une note critique justement sévère. Il dénonce l'erreur de la Cour qui avait proclamé que seuls les coups et blessures inspirés par un sentiment de haine ou par la colère tombaient sous le coup de la loi pénale. Il rappelle la jurisprudence fortement établie qui repousse l'objection tirée du consentement de la victime.

M. Pierre Mimin, Premier Président de la Cour d'appel d'Angers et correspondant de l'Institut, a donné au Dalloz un article paru sous un jugement du tribunal de police de Bayonne du 9 août 1950, Dall. 1950, 671.

A propos d'une corrida, M. le Premier Président reproche au Tribunal de Police d'avoir tiré argument d'une jurisprudence relative aux combats de boxe, qui seraient soustraits à la loi pénale. Il n'y a pas, dit-il, de jurisprudence pénale favorable aux combats de boxe. Il signale une jurisprudence administrative hostile à ces combats et mentionne de nombreuses références doctrinales.

Dans une dissertation publiée dans le Dalloz n° du 11 octobre 1951, pages 581 à 586, M. le Premier Président Mimin, à propos des clauses contractuelles d'irresponsabilité en dénonce la nullité radicale dès lors que le dommage procède d'une infraction à la loi pénale. Il met en relief l'analogie entre le duel et le combat de boxe et dénonce l'illicéité de ce combat.

inrichen. Zou hij gevechten onder mensen toelaten? Een corrida zou tot rechtsvervolgingen aanleiding geven indien de bestuursoverheden of het Parket het niet bijtijds verhinderen. Het vertoon van een stierengevecht of eenvoudig van een hanengevecht, waarbij deze pluimdieren zelfs niet met ijzeren sporen gewapend zijn, zou voor de inrichters een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden medebrengen (wet van 22 Maart 1929 op de dierenbescherming). Verdient het werkelijk strenger veroordeeld, twee stieren tegenover elkaar te stellen en ze op te hitsen dan twee bokkers in de ring tegen elkaar te doen optreden, wier wederzijdse slagen zonder beperking van geweld, een van beiden tot knock-out moet brengen of hem verwondingen toebrengen, zodat de scheidsrechter verplicht is het gevecht te doen stopzetten?

En zelfs zo dit vertoon niet diende verboden te worden uit bezorgdheid om het leven en de lichamelijke gaafheid van de vechters, dan nog moest er om morele reden verbod tegen uitgevaardigd worden, terwille van de toeschouwers, wier hart en gemoed slechts kunnen verharden bij het aanschouwen van die brutaliteiten. En onze tijd heeft waarlijk geen behoefte aan dergelijke verharding.

De voorstanders van de vuistgevechten menen in een door het Hof van beroep te Douai op 3 December 1912 gevelde arrest (Dall. Pér. 1913, II, 198) de wettiging te vinden van de straffeloosheid die managers, impresario's en bokkers genieten. « Wanneer de regels van dit soort sport worden in acht genomen, zegt het arrest, dan kunnen de tijdens een bokswedstrijd gewisselde slagen niet gelijkgesteld worden met de slagen die in de artikelen 309 en volgende van het Frans Wetboek van Strafrecht bedoeld zijn. » Hierbij dient het geval aangehaald dat het Hof te Douai te beoordeelen had. Een zekere Descamps, impresario van de bokser, en de heer Benoît Carpentier, vader van de toen nog minderjarige maar reeds beroemde Georges Carpentier, hadden met de inrichters van drie ontmoetingen te Parijs onderhandeld, en de medewerking beloofd van de toekomstige kampioen. Zij kwamen hun verbintenis niet na. Gedagvaard tot betaling van schadevergoeding, pleitten zij de grondige immoraliteit van een contract dat betrekking heeft op bokswedstrijden die slagen en verwondingen ten gevolge kunnen hebben.

Het Hof stelde de eisers in het gelijk.

De uitgever van de « Dalloz » laat op de tekst van deze uitspraak een critische aantekening volgen, die terecht streng is. Hij stelt de vergissing van het Hof aan de kaak, waar het verkondigde dat enkel de uit haat of woede toegebrachte slagen en verwondingen strafbaar zijn. Hij brengt de stevig gevestigde rechtspraak in herinnering die de opwerping afwijst, getrokken uit de instemming van het slachtoffer.

De heer Pierre Mimin, Eerste-Voorzitter van het Hof van beroep te Angers, en correspondent van het Instituut, heeft aan de « Dalloz » een artikel overgemaakt, dat verscheen onder een vonnis gevelde door de Politierechtbank te Bayonne op 9 Augustus 1950, Dall. 1950, 671.

De heer Eerste-Voorzitter verwijt de Politierechtbank zich, naar aanleiding van een corrida, te beroepen op een rechtspraak in verband met de bokswedstrijden, waarop de Strafwet niet toepasselijk zou zijn. Er bestaat, zegt hij, geen strafrechtspraak in het voordeel van de bokswedstrijden. Hij verwijst naar een administratieve rechtspraak die tegen deze gevechten gekant is, en haalt talrijke doctrinale referenties aan.

In verband met het contractueel beding van niet-verantwoordelijkheid, verklaart de heer Eerste-Voorzitter Mimin in een verhandeling, die gepubliceerd werd in de Dalloz, n° van 11 October 1951, blz. 581 tot 586, dat dit volstrekt nietig is wanneer de schade het gevolg is van een overtreding van de strafwet. Hij wijst op de gelijkenis tussen het tweegevecht en het vuistgevecht en stelt het onwettige van dit gevecht aan de kaak.

Le 6 juin 1913, feu le Député Charles de Ponthière saisit la Chambre d'une proposition de loi aux fins de soumettre expressément aux articles 398 et suivants du Code pénal les violences commises à l'occasion d'un match de boxe.

Dans un arrêt du 8 juillet 1927, la Cour d'appel de Gand a fait application de la loi pénale à un boxeur qui, d'un coup de poing, avait brisé la mâchoire de son adversaire.

La Cour dit en substance :

« En principe la boxe ne tombe pas sous la sanction des articles 398 et 399 du Code pénal.

» Ce n'est point là l'effet de l'accord conclu entre les adversaires, car la loi résiste à la convention de violer la loi. Cette impunité dérive de la nature même des coups de boxe, qui ne sont point des actes de violence, mais constituent une leçon, un exercice, un entraînement ou un jeu entre amateurs « qui tiennent à l'adresse et à l'exercice du corps », et que la loi voit avec faveur.

» Les coups capables de provoquer des blessures, des lésions, des fractures, ne constituent plus une leçon, un exercice, un combat sportif.

» Lorsque la lésion, blessure ou fracture doit être envisagée par les boxeurs, non comme un pur accident dépassant les prévisions normales, mais comme l'effet possible de coups qu'ils se portent volontairement, ces coups reprennent leur nature de violences, et résultent d'un dol que nul règlement convenu, mais la loi seule, peut faire disparaître lorsqu'elle permet la violence ou qu'elle la commande.

» Est coupable de violation des articles 398 et 399 du Code pénal celui qui, dans un match de boxe, brise d'un coup de poing la branche gauche de la mâchoire de son adversaire, causant ainsi à ce dernier une incapacité de travail, alors qu'au lieu de gant d'exercice ou d'entraînement, employé aussi dans les assauts ordinaires, le boxeur porte le gant des assauts de championnat, où le but est la mise hors combat de l'adversaire. » (Pas. 1927, II, 171.)

Encore que fort indulgente, cette décision érige en délit, avec raison, le coup porté ou la blessure infligée par un boxeur dans un assaut où il est fait usage de gants de combat. Dès lors qu'une blessure peut résulter des coups que se portent les pugilistes sur le ring, et il en est ainsi lorsqu'ils portent des gants de combat, les articles 398 et 399 du Code pénal trouvent le cas échéant application. Et la Cour souligne que, dans ces combats de boxe, les coups portés volontairement poursuivent la mise hors combat de l'adversaire.

Vraiment la répression de ces délits s'impose.

Nous avons interrogé d'éminents magistrats sur l'opportunité de la proposition. Ils nous ont approuvé.

Nous avons voulu prendre l'avis de médecins de haute réputation. Ils nous ont vivement encouragé à déposer la proposition, l'un d'eux ajoutant toutefois que nous irions sans doute au devant d'un échec.

Nous ne nous faisons pas d'illusion sur l'accueil hostile que rencontrera la présente proposition dans certains milieux. Notre initiative sera représentée comme une atteinte à la liberté. D'aucuns oseront parler d'accès de puritanisme. Les mots nous indiffèrent totalement.

Op 6 Juni 1913 diende wijlen de heer Volksvertegenwoordiger Charles de Ponthière bij de Kamer een wetsvoorstel in, met het doel de tijdens bokswedstrijden bedreven geweldddaden uitdrukkelijk onder de toepassing van de artikelen 398 en volgende van het Wetboek van Strafrecht te stellen.

Bij arrest van 8 Juli 1927, heeft het Hof van beroep te Gent de Strafwet toegepast op een bokser die het kaaksbeen van zijn tegenstander met een vuistslag had gebroken.

Het Hof verklaart in hoofdzaak :

« Principieel zijn de straffen, zoals onder artikelen 398 en 399 van het Wetboek van Strafrecht bepaald, niet toepasselijk op het boksen.

» Zulks vloeit immers niet voort uit het akkoord tussen de tegenstrevers, want de wet laat zich niet ontdruken door het akkoord om de wet te schenden. Bedoelde straffeloosheid vloeit voort uit de aard zelf van de bokslagen, die geen geweldddaden zijn, maar een les, een oefening, een training of een spel tussen liefhebbers uitmaken, waarbij en waarop de wet welwillend neerblijft. » Slagen, die van die aard zijn, dat zij kwetsuren, letsels, breuken veroorzaken, maken geen les, geen oefening, geen sportgevecht uit.

» Wanneer de kwetsuur, het letsel of de breuk door de bokscers niet moet worden beschouwd als een louter ongeval, dat de normale verwachtingen te buiten gaat, maar als mogelijk gevolg van de slagen, die zij elkander vrijwillig toebrengen, dan worden die slagen opnieuw uiteraard geweldddaden en vloeien zij voort uit kwaad opzet, dat door geen overeengekomen regeling kan worden weggecijferd, doch alleen door de wet, wanneer deze het gebruik van geweld toelaat of beveelt.

» Is schuldig aan inbreuk op artikelen 398 en 399 van het Wetboek van Strafrecht, hij die, naar aanleiding van een bokswedstrijd, het linkerkaaksbeen van zijn tegenstander met een vuistslag verbrijzelt en zomede een arbeidsonbekwaamheid van laatstbedoelde heeft veroorzaakt, wanneer de bokser, in de plaats van oefening of traininghandschoenen, die ook voor de gewone gevechten worden gebruikt, handschoenen voor kampioenschapsgewichten draagt, waarvan het doel is de tegenstander buiten gevecht te stellen. » (Pas. 1927, II, 171.)

Al is de aangehaalde beslissing erg toegevend, zij stelt terecht vast, dat de slag of de kwetsuur, die toegebracht wordt door een bokser in een gevecht, waarbij gevechtshandschoenen worden gebruikt, een wanbedrijf uitmaakt. Zodra een kwetsuur voortvloeien kan uit slagen, die de vechters in de ring elkander toebrengen, wat het geval is wanneer zij gevechtshandschoenen dragen, kunnen artikelen 398 en 399 van het Wetboek van Strafrecht desgevallend worden toegepast. En het Hof legt er de nadruk op dat de bij zulke boksgewichten vrijwillig toegebrachte slagen er toe strekken de tegenstander buiten gevecht te stellen.

Het is waarlijk geboden zulke wanbedrijven te beteugelen.

Wij hebben het advies ingewonnen van gezaghebbende magistraten omtrent de wenselijkheid van het voorstel. Zij waren het met ons eens.

Wij hebben het advies willen inwinnen van befaamde geneesheren. Zij hebben er ons zeer toe aangespoord dit voorstel in te dienen; nochtans, zo voegde er een aan toe, zullen wij ongetwijfeld een mislukking tegemoetgaan.

Wij maken ons geen illusies : ons voorstel zal in zekere kringen worden bestreden. Ons initiatief zal worden afgebeeld als een inbreuk op de vrijheid. Sommigen zullen van een aanval van puritanisme durven gewagen. De woorden laten ons volkomen onverschillig.

Nous avons en horreur le pharisaïsme. La liberté des combats de boxe, c'est du pharisaïsme sans mesure. C'est l'impunité assurée à ceux-là : entrepreneurs, managers, impresarii et boxeurs qui violent ouvertement la loi pénale.

Aux futurs détracteurs de la proposition, nous disons : ayez le courage de votre opinion. Si vous estimez que le boxeur peut frapper son adversaire avec la dernière violence, au risque de lui casser la mâchoire, de lui enfoncer le nez, de lui ouvrir l'arcade sourcillière, de lui occasionner des graves désordres cérébraux générateurs peut-être d'aliénation mentale ou d'hémorragie mortelle, dites-le et proposez d'ajouter aux articles 398 et 399 du Code pénal une disposition qui assure expressément aux boxeurs et aux entrepreneurs de combats l'impunité absolue quelles que soient la violence et les conséquences des coups portés.

En dehors de cela, il n'y a qu'une hypocrisie.

Les pénalités que nous proposons sont très modérées. Elles pourront être aggravées quand leur application durant quelques mois aura habitué le peuple à une plus saine conception de la dignité humaine et au respect de l'intégrité physique de l'homme.

Nous proposons d'assimiler aux combats de boxe, — encore que l'analogie soit relativement lointaine, — les matches de « catch » où se ruent des foules avides de voir « cogner ». Ces exhibitions sont vraiment malsaines et d'ailleurs fréquemment truquées. Dans certaines rencontres, on a vu les spectateurs des deux sexes hurler à leur favori : plus fort, tue-le.

Il est vrai qu'au premier match de boxe organisé après la guerre à Berlin, les spectateurs, furieux de la modération dont faisaient montre les pugilistes, ont démolé les banquettes pour en bombarder les boxeurs et l'arbitre !...

Nous achevons cette justification de la proposition par le rappel d'une observation essentielle, énoncée supra : Il faut que l'Etat se décide à respecter la loi et à la faire respecter. Rien n'est plus dégradant de la moralité publique que des lois pénales dont personne n'ose requérir ni faire application, que chacun enfreint à sa guise, cependant que d'aucuns font des fortunes en spéculant sur la passion des foules par l'exploitation du délit.

L'Etat ne pratique que trop cette crainte révérentielle de l'opinion publique — lisez : de l'électeur.

On pensera peut-être qu'une loi n'est pas nécessaire et que l'application des articles 398 et 399 du Code pénal suffirait pour supprimer les infractions. Ce serait une erreur. Les milieux intéressés continueraient à prétendre que le coup du boxeur n'est pas un coup volontaire tombant sous l'application du Code pénal.

D'autre part, les organisateurs, les impresarii, les arbitres ne pourraient pas être poursuivis sans une loi qui interdise les combats. Enfin, la législation actuelle ne permet pas d'empêcher les rencontres.

Il faut qu'avec l'observance de la loi pénale nous assurions le respect de la dignité et de l'intégrité humaines, singulièrement outragées dans ces pugilats où des hommes frappent d'autres hommes avec toute la violence possible, sans souci des graves conséquences qui peuvent en découler; il faut cesser d'alimenter, par l'impunité du délit, les passions malsaines de la foule.

Nous servirons ainsi le droit et satisferons au prescrit de la loi morale. Tel était le développement de la proposition. Ajoutons-y quelques observations complémentaires :

Wij hebben het land aan pharisaïsme. Vrijheid in zake bokswedstrijden is ongebreideld pharisaïsme. Aldus wordt straffeloosheid verzekerd aan de inrichters, managers, impresario's en bokkers die de Strafwet openlijk overtreden.

Aan diegenen die dit voorstel zullen afbreken zeggen wij : weest zo moedig voor uw mening uit te komen. Indien gij meent dat de bokser zijn tegenstander met het grootste geweld mag slaan, op gevaar af zijn kinnebak te breken, zijn neus te verbrijzelen, zijn wenkbrauwboog te splijten, hem ernstige hersenstoornissen te veroorzaken, die wellicht kunnen aanleiding geven tot waanzin of tot dodelijke bloeditstorting, zegt het dan en stelt voor aan de artikelen 398 en 399 van het Wetboek van Strafrecht een bepaling toe te voegen die aan de bokkers en aan de inrichters van gevechten uitdrukkelijk straffeloosheid verzekert, afgezien van het geweld en van de gevolgen der toegebrachte slagen.

Al de rest is slechts huichelarij.

De door ons voorgestelde straffen zijn zeer gematigd. Zij zullen kunnen verzaamd worden wanneer zij, na enkele maanden toepassing, het volk zullen gewoon gemaakt hebben aan een gezondere opvatting van de menselijke waardigheid en aan de eerbiediging der lichamelijke integriteit van de mens.

Wij stellen voor met de bokswedstrijden — alhoewel zij slechts een verre gelijkenis er mede vertonen — de « catch »-wedstrijden gelijk te stellen, waar de gretige menigte zich verdringt om te zien beuken. Die vertoningen zijn werkelijk ongezond en trouwens vaak vervalst. In sommige ontmoetingen heeft men toeschouwers van beider kunne hun favoriet horen toeroepen : « Vooruit, maakt hem kapot ! »

Tijdens de eerste bokswedstrijd die na de oorlog te Berlijn werd ingericht, hebben de toeschouwers, woedend om de gematigdheid die de vechtenden aan de dag legden, de banken vernield om de bokkers en de scheidsrechter er mee te bekogelen... !

Wij besluiten deze verantwoording van het voorstel door te herinneren aan een opmerking van overwegend belang, die reeds hoger werd gemaakt : De Staat moet er toe besluiten de wet te eerbiedigen en ze te doen eerbiedigen. Niets is meer ontrend voor de openbare zedelijkheid dan strafwetten die niemand durft toepassen of doen toepassen, die iedereen naar goedgevoelen overtreedt, terwijl sommigen fortuin maken door de passie van de menigte uit te buiten door de exploitatie van het misdrijf.

De Staat beoefent slechts al te zeer die eerbiedige vrees voor de openbare mening — lees : voor de kiezer.

Wellicht zal men denken dat er geen wet nodig is en dat de toepassing van artikelen 398 en 399 van het Wetboek van Strafrecht zou volstaan om de inbreuken te verhinderen. Dat zou een vergissing zijn. In belanghebbende kringen zal men verder beweren dat de slag van een bokser geen vrijwillige slag is, die valt onder de toepassing van het Wetboek van Strafrecht.

Anderzijds, zouden de inrichters, de impresario's en de scheidsrechters niet kunnen vervolgd worden zonder een wet waarbij de wedstrijden worden verboden. Ten slotte, laat de huidige wetgeving niet toe de ontmoetingen te verhinderen.

Wij moeten, naast de naleving van de strafwet, de eerbiediging van de waardigheid en van de integriteit van de mens verzekeren, die op schromelijke wijze met de voeten worden getreden in die vuistgevechten waar mensen met het grootste geweld op andere mensen losslaan, zonder zich te bekommeren om de ernstige gevolgen die daaruit kunnen voortvloeien; men moet er mee ophouden, door de straffeloosheid van het misdrijf, voedsel te verstrekken aan de ongezonde hartstochten van de menigte.

Zo zullen wij het recht dienen en voldoen aan de voorschriften van de zedenwet. Tot daar de toelichting van ons voorstel. Laten we er enkele aanvullende beschouwingen

Dans ces tout derniers temps, le problème a fait l'objet d'études et de discussions où partisans et adversaires ont pu faire valoir leurs manières de voir respectives.

D'éminents praticiens ont dénoncé les méfaits des combats de boxe tant du point de vue de la santé physique et mentale des boxeurs, que du point de vue de leur immoralité pour les spectateurs.

Les membres de la Chambre consulteront avec intérêt :

1) L'étude de M. Charles, Procureur du Roi de l'arrondissement de Bruxelles, présentée le 6 juin 1953 à la section belge de l'Union Internationale de droit pénal, réunie à Liège. (*Revue de Droit Pénal et de Criminologie*, fascicule de juillet 1953).

L'éminent magistrat expose que si la loi permet les combats de boxe, ceux-ci sont soustraits aux articles 398 et ss. du Code pénal. Mais rien dans son exposé ne permet de supposer que le législateur aurait autorisé ou encouragé les combats de boxe. Qu'un ministre complaisant ait décoré certains boxeurs de la croix du mérite sportif ou que des bourgmestres de l'agglomération bruxelloise en mal de popularité électorale, aient accueilli à l'Hôtel de ville des pugilistes victorieux, ce ne sont là que des faiblesses d'organes du pouvoir administratif. Quant à des subventions qui, accordées par le législateur, seraient destinées à une quelconque fédération de boxe ou à des combats de boxe, il n'en est pas. (Voir la question parlementaire posée à M. le Ministre de la Santé, et sa réponse nettement négative. *Bulletin des questions parlementaires*, fascicule du 6 octobre 1953. Question 99, page 1074).

L'honorable rapporteur a excipé de divers arrêtés qui pourraient être invoqués en faveur de la boxe :

L'arrêté royal du 23 mai 1939. Il crée la médaille du mérite sportif, sans plus.

L'arrêté du Régent du 9 août 1945. Il crée le conseil supérieur de l'éducation physique, des sports et des œuvres de plein air. Simple conseil consultatif. Aucune mention de la boxe.

L'arrêté du Régent du 5 mars 1948, fixant les critères généraux des subventions de l'Etat. La boxe n'y est aucune-ment mentionnée.

L'arrêté du Régent du 31 mai 1945, réglementant l'octroi de subventions de propagande. Pas un mot de la boxe, ni, à fortiori, des « combats de boxe ».

On a argué de combats publics qu'il plaît à un officier d'organiser entre soldats. Imprudence certaine. Mais le législateur n'est pour rien dans cette entreprise.

Actons comme certain que le législateur n'a jamais ni approuvé, ni autorisé, ni encouragé, ni subventionné les combats de boxe. Il en découle que les coups et blessures du ring restent bien des délits.

Que, des observations de M. Charles, on puisse déduire une certaine excuse en faveur des Parquets qui ne sévissent pas contre les délits du ring, nous voulons bien l'admettre et nous concevons qu'à une certaine tolérance de fait, illégale d'ailleurs, on ne pourrait substituer incontinent des poursuites rigoureuses contre tout coup ou blessure du boxeur à son adversaire. Comme jadis en matière de pronostics, les intéressés devraient être avisés que la tolérance de fait a vécu.

2) l'échange de vues qui a suivi l'exposé de M. le Procureur Charles, au cours duquel maints juristes ont vitupéré

aan toevoegen. De laatste dagen zijn rond het probleem studiën en discussies ontstaan, waar voor- en tegenstanders hun respectieve standpunten hebben kunnen uiteenzetten.

Vooraanstaande practici hebben de nadelen van de bokswedstrijden aan de kaak gesteld, zowel vanuit het standpunt van het lichamelijk en geestelijk welzijn van de bokkers als in verband met de onzedelijkheid er van voor de toeschouwers.

De leden van de Kamer zullen met belangstelling kennis nemen van :

1) De studie van de heer Charles, Procureur des Konings van het arrondissement Brussel, die op 6 Juni 1953 werd voorgelegd aan de Belgische afdeling van het Internationaal Verbond voor Strafrecht, dat te Luik is bijeengekomen (*Revue de Droit pénal et de Criminologie*, Juli 1953).

Die bekende magistraat betoogt dat de bokswedstrijden door de wet zijn toegelaten omdat zij buiten de artikelen 398 vlgg. van het Wetboek van Strafrecht vallen. Uit de tekst er van mag echter niet worden afgeleid dat de wetgever de bokswedstrijden heeft toegelaten of aangemoedigd. Indien een inschikkelijk minister aan sommige bokkers het kruis voor sportverdienste heeft toegekend, of indien burgemeesters uit de Brusselse agglomeratie, om hun populariteit te verstevigen, de overwinnaars bij bokswedstrijden op het gemeentehuis hebben ontvangen, dan zijn dat slechts zwakheden van gezagsorganen van de administratie. Toelagen, verleend door de wetgever en die voor een of andere boksfederatie of voor bokswedstrijden zouden bestemd zijn, bestaan niet (zie de parlementaire vraag gericht tot de heer Minister van Volksgezondheid en dezes volstrekt ontkennend antwoord, *Bulletijn van vragen en antwoorden* van 6 October 1953, vraag n° 99, blz. 1074).

De verslaggever heeft verschillende besluiten aangehaald die ten voordele van het boksen zouden kunnen aangevoerd worden :

Het Koninklijk besluit van 23 Mei 1939. Het stelt de medaille voor sportverdienste in, zonder meer.

Het besluit van de Regent van 9 Augustus 1945. Het stelt een Hoge Raad in voor lichamelijke opvoeding, sport en openluchtwerken. Het is eenvoudig een raad van advies. Er is nergens sprake van de bokssport.

Het besluit van de Regent van 5 Maart 1948, waarbij algemene criteria en Staatstoelagen worden vastgesteld. Het boksen wordt daarin niet vermeld.

Het besluit van de Regent van 31 Mei 1948 houdende reglementering van het verlenen van propagandatoelagen. Geen woord over het boksen of, a fortiori, over de bokswedstrijden.

Men heeft het geval aangehaald van openbare wedstrijden, die door een officier onder zijn soldaten worden ingericht. Dat is zeker onvoorzichtig, maar niet aan de wetgever te wijten.

Laten wij vaststellen dat de wetgever de bokswedstrijden nooit heeft goedgekeurd, aangemoedigd of gesubsidieerd. Daaruit blijkt dat slagen en verwondingen in de ring wel degelijk misdrijven zijn.

Wij geven graag toe dat uit de opmerkingen van de heer Charles een zekere verontschuldiging kan worden afgeleid voor de Parketten die niet tegen de in de ring gepleegde misdrijven optreden, en wij begrijpen dat een zekere, trouwens onwettelijke, feitelijke toegevendheid niet op staande voet kan worden vervangen door strenge vervolgingen tegen alle slagen en verwondingen die een bokser zijn tegenstander toebrengt. Zoals vroeger in zake pronostieken, zouden de belanghebbenden moeten verwittigd worden dat aan die feitelijke toegevendheid een einde werd gemaakt.

2) De gedachtenwisseling die na de uiteenzetting van de heer Procureur Charles werd gehouden en tijdens welke

les combats de boxe et les coups et blessures volontaires et, partant, délictueux, qu'échangent les antagonistes (*ibidem*).

3) L'avis du Chevalier Braas, Professeur de Droit Pénal à l'université de Liège. Comme on lui avait prêté un langage dubitatif au congrès de Liège sur le caractère délictueux des coups et blessures portés volontairement sur le ring, l'éminent professeur a protesté en des termes catégoriques.

Après avoir évoqué la discussion qui avait suivi l'exposé de M. le Procureur Charles, il écrit à l'auteur de la proposition avec autorisation de faire état de sa lettre :

« Comme plusieurs personnes présentes, j'ai eu l'occasion d'émettre quelques brèves considérations en suite de cet intéressant exposé. Les lois pénales, depuis les époques les plus reculées, ont toujours réprimé les violences dirigées contre les personnes. Les codes de 1810 et de 1867 se montrent rigoureux à cet égard, puisque même les « violences légères » ou les « voies de fait » sont déclarées punissables (C. pén. art. 563, n° 3).

« Le consentement de la victime n'est pas générateur d'impunité. La maxime *volenti non fit injuria* est de pur droit civil ou privé, et non de droit pénal. La preuve en est l'article 2046, alinéa 2, du Code civil, qui dispose que la transaction ou l'accord de la partie lésée n'entrave pas l'exercice de l'action publique par les magistrats du Parquet. — Renvoi à mon *Précis de Droit Pénal* n° 227, p. 147.

« Toutefois, ai-je ajouté, il existe une certaine tolérance de la part du ministère public, suivant un usage traditionnel. L'exercice des sports bénéficie dans une certaine mesure de cette tolérance, à la condition qu'il soit pratiqué de façon saine et normale, et qu'il exclue toute violence ou brutalité. On se saurait, par exemple, punir un escrimeur qui touche son partenaire; mais on devrait poursuivre le lutteur qui frappe son adversaire au point de le faire choir ou de l'étourdir : telle est, au surplus, la jurisprudence. En d'autres termes, il est de l'intérêt social d'encourager la culture physique, sans justifier la brutalité. Quand on sort du domaine purement sportif, toute tolérance doit disparaître.

« Dire que les articles 398 et ss. du Code pénal, relatifs aux coups et blessures, seraient, quant à la boxe et exercices violents similaires, abrogés par *désuétude*, cela est erroné. Si l'on a (ce que j'ignore) traduit de la sorte mes paroles à la séance de l'Union Belge de Droit Pénal, c'est le résultat d'une erreur matérielle : j'enseigne précisément le contraire (*Précis de Droit Pénal* n° 93 et références y citées). Il peut y avoir des tolérances de fait; il ne saurait s'agir d'abrogation. Voy. Cass. 18 novembre 1912, *Pasic.* 1912, I, 445. »

4) La très remarquable étude de M. le Bâtonnier Collignon, donnée à la *Revue de Droit Pénal et de Criminologie*, fascicule de mars 1954. Cette démonstration du caractère délictueux, incontestable, des coups et blessures volontaires du ring est irréfutable.

A tort toutefois, l'éminent Bâtonnier oppose les combats d'amateurs aux combats de professionnels. Il a perdu de vue que les amateurs sont de futurs professionnels et que ces combats sont tout aussi dangereux que les autres. En

tal van juristen tegen de bokswedstrijden en tegen de vrijwillige en, derhalve, misdadige slagen en verwondingen die in de ring worden toegebracht zijn te keer gegaan (*ibidem*).

3) Het advies van Ridder Braas, Professor van Strafrecht aan de Universiteit te Luik. De bekende hoogleraar tekende krachtdadig protest aan tegen de bewering als zou hij zich op het Congres te Luik in weifelende bewoordingen hebben uitgelaten over het misdadig karakter van slagen en verwondingen, die vrijwillig in de ring worden toegebracht.

Na te hebben gewezen op de bespreking die op de uiteenzetting van de heer Procureur Charles volgde, schrijft hij aan de indiener van dit voorstel wat volgt, met de toelating gewag te maken van zijn brief :

« Evenals verscheidene andere aanwezigen kreeg ik » gelegenheid om aan die interessante uiteenzetting een » paar korte beschouwingen vast te knopen. Sinds de » oudste tijden hebben de strafwetten geweldpleging op » personen steeds gestraft. De wetboeken van 1810 en » 1867 zijn in dat opzicht onverbiddelijk, daar zelfs » geweld » of » feitelijkheden » strafbaar worden » gesteld (Strwb. art. 563, 3°).

« Toestemming van het slachtoffer maakt die geweld » pleging niet straffeloos. De grondstelling » *volenti non fit injuria* » berust op louter burgerlijk of privaatrecht, » niet op het strafrecht. Het bewijs hiervan vindt men in » artikel 2.046, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, » volgens hetwelk de dading of het akkoord der bena » deelde partij de uitoefening van de openbare rechts » vordering door de magistraten van het Parket niet ver » hindert. — Ik verwijs hier naar mijn *Précis de Droit » Pénal*, n° 227, blz. 147.

« Nochtans, voegde ik er aan toe, kijkt het openbaar » ministerie, volgens een traditioneel gebruik, in sommige » gevallen door de vingers, onder meer in enige mate ten » opzichte van de sportbeoefening, op voorwaarde dat de » sport op gezonde en normale wijze, zonder enig geweld » of brutaliteit, wordt beoefend. Zo kan een schermër, die » zijn partner treft, niet worden gestraft; maar wel is de » worstelaar, die zijn tegenstander zo hard slaat dat hij » hem doet vallen of bezwijmen, te vervolgen : zo luidt ten » andere de rechtspraak. Met andere woorden heeft de » maatschappij er belang bij dat de lichaamsbeoefening » wordt aangemoedigd, zonder dat zulks brutaliteit recht » vaardigt. Buiten de zuivere sportbeoefening kan van » tolereren geen sprake zijn. Het is een vergissing te be » weren dat de artikelen 398 en vlg. van het Wetboek van » Strafrecht, die betrekking hebben op slagen en verwon » dingen, voor het boksen en soortgelijke gewelddadige » oefeningen door *onbruik* zijn opgeheven. Heeft men » (doch dat weet ik niet) mijn woorden op de vergadering » der Belgische vereniging voor strafrecht in die zin opge » vat, dan is dat aan een materiële vergissing te wijten, » want ik houd precies het tegenovergestelde voor (*Précis » de Droit Pénal* n° 93 en de aldaar opgegeven verwij » zingen). Tolereren in feite is mogelijk, maar van ophef » fing kan geen sprake zijn. Zie Verbr. 18 November 1912, » *Pasic.* 1912, I, 445. »

4) De zeer merkwaardige studie van Stafhouder Collignon, verschenen in de *Revue de Droit pénal et de Criminologie*, aflevering Maart 1954. Daarin wordt op onwraakbare wijze aangetoond dat de in de ring toegediende vrijwillige slagen en verwondingen ontegensprekelijk het karakter van een misdrijf hebben.

Ten onrechte stelt de eminente Stafhouder evenwel de amateurswedstrijden tegenover de matches van beroepsboksers. Hij verliest daarbij uit het oog dat amateurs toekomstige beroepsboksers zijn en dat het boksen in beide

1953, 21 pugilistes sont morts des coups qu'ils avaient reçus, 11 amateurs et 10 professionnels.

Il ne s'agit que de morts immédiates.

En droit la cause est entendue : les articles 398 et ss. du Code pénal sont de toute évidence applicables aux coups et blessures résultant des actes volontaires des combattants.

Mais alors, plaident les défenseurs embarrassés des combats de boxe, à quoi bon une nouvelle loi ? Décidément ils n'entendent rien à rien. Pour que le pugiliste soit condamné, il faut qu'il ait frappé et blessé son adversaire. Mais les profiteurs et les exploitants de la boxe : impresarii, managers, loueurs de salles, sont actuellement à l'abri de toute mise en prévention.

Dorénavant, le combat de boxe sera érigé en infraction. « in se ». Les exploitants et les boxeurs s'exposeront aux peines qui frappent les organisateurs de combats d'animaux, même si aucun des pugilistes n'est blessé ni tué.

Les coups et blessures seront réprimés plus sévèrement.

5) L'avis émis par le docteur Charles Toussaint, dans la lettre adressée par lui à M. le Ministre de la Justice, le 9 avril 1953. La haute compétence et l'expérience certaine de ce praticien insoucieux du respect humain donnent à son avis une autorité indiscutable. Voici sa lettre :

« Chaleureux partisan du projet de loi déposé par M. le » Député Philippart, visant à l'interdiction des combats de » boxe et ému par le manque de sincérité de ses opposants, » je prends la liberté de vous donner un avis « technique ».

» Indifférent aux passions politiques et partisans, je » voudrais vous parler en médecin et j'aimerais que vous » me considériez comme averti de la question.

» Permettez-moi de vous exposer les titres scientifiques » qui, j'espère, me donneront quelque audience :

» Docteur en médecine (diplômé en 1943), je suis égale- » ment médecin hygiéniste et docteur en éducation physi- » que. J'ai été pendant trois ans assistant à l'Institut Supé- » rieur d'Éducation Physique de l'Université de Liège. » j'ai été successivement assistant à l'Université (clinique » médicale) et aspirant du F. N. R. S.

» Fervent adepte des sports, j'ai dirigé pendant plusieurs » années le cercle sportif des étudiants de l'Université de » Liège. j'ai été champion de Belgique universitaire à » l'escrime et j'ai pratiqué la boxe en amateur.

» À mon sens la proposition Philippart répond à une » nécessité morale et à une nécessité médicale.

» Au point de vue moral, il est indéniable que le seul » attrait des matches de boxe est le désir de voir défaire un » combattant, c'est à dire de le voir abattre. Il est de la » plus grande hypocrisie de parler de l'escrime des poings. » S'il ne s'agissait que d'escrime, les assauts de fleuret, de » sabre ou d'épée auraient autant de succès que les com- » bats de boxe; or il n'en est rien. Qu'on l'avoue ou non, le » but et l'attrait du match de boxe est la mise hors combat » d'un des adversaires : ce spectacle est honteux et dégra- » dant. Au point de vue médical, une réglementation sévère » est nécessaire car les accidents sont fréquents. On dis- » tingue les accidents immédiats et les troubles se produi- » sant à longue échéance.

» Les accidents immédiats sont bénins (entorses, luxa-

gevalles even gevaarlijk is. In 1953 zijn 21 bokscers, van wie 11 amateurs en 10 beroepsbokscers, ten gevolge van slagen overleden.

Het betreft hier enkel de onmiddellijke sterfgevallen.

In rechte staat de zaak vast : het staat buiten kijf dat de artikelen 398 en vlg. van het Wetboek van Strafrecht toepasselijk zijn op slagen en verwondingen, die voortkomen van vrijwillige daden der kampers.

Maar, werpen de in het nauw gedreven voorstanders van de bokswedstrijden dan op, waartoe dan een nieuwe wet ? Het wil werkelijk maar niet tot hen doordringen. Een bokser moet zijn tegenstander getroffen en verwond hebben om te kunnen veroordeeld worden. Maar intussen lopen zij, die van het boksen profiteren en het exploiteren — impresario's, managers, zaalverhuurders — thans geen gevaar dat zij worden beklagd.

Van nu af echter gaan bokswedstrijden als een misdrijf « in se » worden beschouwd. Exploitanten en bokscers zullen blootstaan aan dezelfde straffen als de inrichters van dierengevechten, zelfs zo geen bokser wordt gewond of gedood.

De slagen en verwondingen zullen strenger gestraft worden.

5) Het advies door dokter Charles Toussaint, uitgebracht in zijn brief van 9 April 1953 aan de Minister van Justitie. De grote bevoegdheid en de betrouwbare ervaring van die geneesheer, die zich niet aan menselijk opzicht stoort, verlenen zijn advies een onbetwistbaar gezag. Hier volgt zijn brief :

« Als vurig voorstander van het door Volksvertegen- » woordiger Philippart ingediend wetsvoorstel tot het ver- » bieden van de bokswedstrijden en mede omdat het gebrek » aan rechtzinnigheid bij zijn tegenstanders mij tegen de » borst stuit, ben ik zo vrij u een « technisch » advies te » geven.

» Ik wens U, buiten iedere politieke en partijdige drijf- » veer om, als geneesheer te spreken, en ik zou er prijs op » stellen dat U me beschouwt als een deskundige ter zake.

» Ik moge U de wetenschappelijke titels opgeven, die, » naar ik hoop, mij bij U gehoor zullen geven :

» Doctor in de geneeskunde (gediplomeerd in 1943), » eveneens geneesheer-hygiénist en doctor in de lichame- » lijke opvoeding. Drie jaar lang was ik assistent aan het » « Institut supérieur d'éducation physique » van de Uni- » versiteit te Luik. Daarna was ik achtereenvolgens » assistent aan de Universiteit (geneeskundige kliniek) en » aspirant van het N. F. W. O.

» Als vurig sportliehebber leidde ik verscheidene jaren » de sportkring van de studenten aan de Luikse Universi- » teit. Ik was Belgisch Universiteitskampioen in het scher- » men, en ik heb als amateur het boksen beoefend.

» Naar mijn oordeel beantwoordt het voorstel Philippart » zowel aan een morele als aan een geneeskundige behoefte.

» Moreel gezien is het onbetwistbaar dat de enige aan- » trekkelijkheid van de boksmatches bestaat in het ver- » langen, een bokser te zien aftakelen, d.w.z. hem te zien » neerslaan. Het is een toppunt van hypocrisie daarbij van » vuistschermen te spreken. Als het slechts dat was, zouden » de floret-, zwaard- en degengevechten evenveel succes » kennen als de bokswedstrijden ! Doch dat is helemaal niet » het geval. Men moet toegeven dat het doel en de aan- » trekkracht van een boksmatch gelegen zijn in het » buiten gevecht stellen van een der tegenstanders : dit is » een schandelijk en ontrend schouwspel. Uit een genees- » kundig oogpunt is strenge reglementering noodzakelijk, » want ongevallen komen veelvuldig voor. Er kan onder- » scheid worden gemaakt tussen de onmiddellijke onge- » vallen en de stoornissen die pas een tijd daarna » optreden.

» De onmiddellijke letsels zijn goedaardig (verstuikin-

» tions, fractures) ou graves (désorientation mentale, syncope, décès). Périodiquement, nous apprenons qu'un boxeur est mort en combattant ou des suites du combat.

» On objectera que certains sports sont également violents et meurtriers, par exemple les courses d'autos et de motos. Mais si, au cours de ces courses, des accidents peuvent se produire, ils ne constituent pas le but de la compétition et toutes les précautions sont prises pour les éviter; dans la boxe au contraire, on cherche à abattre l'adversaire, dût-il en mourir.

» L'accident mortel, en boxe, est imprévisible. Il ne dépend que de la vigueur des coups; plus les adversaires sont puissants, plus grand est le risque et aucun examen préalable ne pourra l'éviter. La boxe provoque encore des troubles chroniques consécutifs à des traumatismes crâniens répétés, suffisamment intenses pour léser les délicates cellules nerveuses du cerveau, mais assez « doux » pour ne pas tuer tout de suite. Ces troubles peuvent être dépistés par les neurologues (et non par les médecins praticiens à qui l'on demande habituellement le simulacre d'examen médical qui précède le combat).

» Il existe pourtant un moyen de rendre les combats de boxe inoffensifs. Il suffit de s'inspirer de l'exemple de l'escrime.

» L'escrime moderne dérive du duel ancien au cours duquel un homme cherchait, par sa vigueur, son courage et sa science des armes, à mettre hors de combat un adversaire en le blessant et en le tuant.

» C'est exactement ce qui se passe au cours des combats de boxe, mais on a remplacé l'épée par un poing, dont la protection (bandage et gant léger) permet de le rendre meurtrier.

» Je propose donc tout simplement d'appliquer à la boxe les précautions de règle en escrime. Il suffirait d'imposer le port d'une protection, comme cela se fait à l'entraînement, et l'usage de gants de seize onces (inoffensifs). Je suis persuadé que cette simple réglementation donnerait satisfaction aux partisans de la boxe qui prétendent ne voir dans ce sport qu'une escrime des poings, et supprimerait les accidents. ... »

6) La résolution du Comité olympique, les protestations envoyées par la Fédération belge de boxe à la presse, enfin l'avis émis par le Conseil Supérieur de l'Education Physique. Ils préconisent une réglementation légale des combats de boxe. Encore que le Président du comité olympique ait reconnu que les combats de boxe sont gangrenés par un chancre, les plaidoyers visent tous à empêcher l'abolition des spectacles sanglants du ring.

La boxe est internationale et ses combattants courent le monde de ring en ring. Elle est inimaginable, dans le combat, sans la violence illimitée des coups à la tête, au visage, et au-dessus de la ceinture. Elle poursuit essentiellement la mise hors de combat de l'adversaire, soit par le knock-out, soit par l'abandon, soit par l'arrêt du combat. Cette boxe-là n'est pas compatible avec la dignité humaine, ni avec la loi pénale, ni avec le souci de la moralité des foules qui se pressent autour des rings.

Le combat ne pourrait être autorisé que si les gants des pugilistes et la protection de la tête, du visage et du corps étaient tels que, normalement, les coups ne pussent occasionner de blessures, ni internes, ni externes. Il n'est que d'énoncer ces conditions pour réaliser que les combats de

» gen, ontwrichtingen, breuken) of ernstig (geestelijke desorientatie, bewusteloosheid, dood). Geregeld vernemen we dat een bokser tijdens het gevecht of ten gevolge daarvan overleden is.

» Men kan opwerpen dat andere sporttakken ook gewelddadig en moorddadig zijn, bij voorbeeld de auto- en motokoersen. Maar al kunnen zich tijdens dergelijke koersen ongevallen voordoen, toch zijn ze niet het doel van de wedstrijd, en alle voorzorgen worden genomen om ze te vermijden; in de bokssport daarentegen tracht men de tegenstrever neer te slaan, al moest hij er van sterven.

» In de bokssport kan een dodelijk ongeval niet voorzien worden. Het hangt slechts af van de kracht van de slagen; hoe sterker de tegenstrevers, hoe groter het risico, en een voorafgaand onderzoek kan zulks niet vermijden. Verder veroorzaakt het boksen chronische stoornissen ingevolge herhaalde schedelverwondingen die ernstig genoeg zijn om de tere zenuwcellen van de hersenen te kwetsen, maar « licht » genoeg om niet dadelijk de dood tot gevolg te hebben. Deze stoornissen kunnen opgespoord worden door de neurologen (maar niet door de gewone geneesheer die gewoonlijk verzocht wordt vóór het gevecht een schijnonderzoek te verrichten).

» Er bestaat evenwel een middel om de bokswedstrijden ongevaarlijk te maken. Het volstaat het voorbeeld van de schermsport na te volgen.

» De moderne schermkunst vindt haar oorsprong in het duel, waar men door kracht, moed en strijdvaardigheid een tegenstrever trachtte buiten strijd te stellen door hem te kwetsen of te doden.

» Juist hetzelfde doet zich voor bij de bokswedstrijden, maar de degen werd vervangen door de vuist die, dank zij een bescherming (banden en lichte handschoen) dodelijke slagen kan toebrengen.

» Ik stel dus eenvoudig voor in de bokssport dezelfde voorzorgen op te leggen als in de schermsport. Het zou volstaan het dragen van een bescherming, zoals tijdens de training gedaan wordt, verplicht te maken, samen met het gebruik van (ongevaarlijke) handschoenen van zestien onzen. Ik ben overtuigd dat deze eenvoudige reglementering voldoening zou schenken aan de voorstanders van de bokssport die beweren dat deze sport niets anders is dan vuistschermen, en dat ze de ongevallen zou voorkomen... »

6) De resolutie van het Olympisch Comité, de protestnota's van de Belgische Boksbond aan de pers, ten slotte het advies van de Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding. Zij stellen een wettelijke reglementering van de bokswedstrijden voor. Alhoewel de Voorzitter van het Olympisch Comité erkend heeft dat de bokswedstrijden als door een kankergetzel aangetast zijn, hebben alle pleidooien tot doel het afschaffen van de bloedige tonelen in de ring te beletten.

De bokssport is internationaal en de boksters reizen van ring tot ring de wereld rond. Men kan zich geen bokswedstrijd inbeelden zonder het onbeperkte geweld van slagen naar het hoofd, het gezicht en boven de riem. Ze beoogt hoofdzakelijk de tegenstrever buiten gevecht te stellen, hetzij door knock-out, hetzij door opgave, hetzij door stilleggen van de wedstrijd. Een dergelijke bokssport is onverenigbaar met de menselijke waardigheid, met de strafwet, met de bescherming van de moraliteit der massa die zich rond de ring verdringt.

De wedstrijd zou slechts mogen toegelaten worden indien de handschoenen der tegenstrevers en de bescherming van het hoofd, het aangezicht en het lichaam van aard zijn dat de slagen normaal geen inwendige of uitwendige kwetsuren veroorzaken. Het volstaat deze voor-

boxe attireraient aussi peu les foules et feraient aussi peu recette que les combats d'escrime.

Le renforcement du contrôle médical ne pourrait que réduire le nombre des victimes du ring, blessées mortellement ou irrémédiablement déchues physiquement ou mentalement, ou encore atteintes de surdité, de cécité ou d'autres infirmités.

C'est l'interdiction radicale que le législateur doit édicter.

Aussi bien, dans ces derniers mois, d'éminentes autorités médicales ont porté sur le combat de boxe un jugement d'une sévérité implacable. Signalons :

A. — La savante étude de l'éminent docteur Jean Titeca, Professeur à l'Université de Bruxelles : « L'examen électro-encéphalographique de la boxe ».

B. — La courageuse délibération de l'Académie Royale de Médecine en sa séance du 27 février 1954.

C. — L'étude des docteurs Cliot et Noël, du service de neurologie de l'hôpital civil de Charleroi : « A propos de la pathologie de la boxe ».

D. — L'étude remarquable de l'éminent professeur à l'Université de Bruxelles, le docteur Ley : « Psychologie du jeu et du sport » (*Revue de Droit Pénal et de Criminologie*, fascicule de mars 1954). Nous en extrayons les considérations ci-après :

« ... Spécialement lorsqu'il s'agit de sports brutaux, où l'on cherche à exercer des violences, à blesser l'adversaire, à lui porter des coups qui le mettent « hors de combat », à provoquer des effusions de sang ou des lésions corporelles graves, on ne peut que réprouver d'en faire des spectacles publics.

« ... Au Congrès International de psychologie et de physiologie sportives, tenu à Lausanne, le Professeur Reiss (de Lausanne) faisait une communication intitulée : « Le Sport et le Crime ». Il y montrait le danger, pour l'extension de certaines formes de criminalité, des sports brutaux, comme la boxe et la lutte, et s'élevait contre des exhibitions sportives où l'on voit des boxeurs la face en sang et grimaçante, subir des lésions corporelles graves.

« 4. Les exhibitions du sport « professionnel », créant aisément une atmosphère antipathique de « champ de courses » où interviennent des questions d'argent, d'intérêt matériel, de pronostics et de paris et où se font jour des procédés louches.

« 5. Les exhibitions de sports brutaux et violents, qui comportent fatalement des coups dangereux, l'effusion de sang, la mise « hors combat », la production de lésions corporelles graves, sont de nature à provoquer l'écllosion de tendances et de sentiments agressifs et cruels. Elles sont à proscrire par voie légale, comme le furent à Rome, sous l'influence des Pères de l'Eglise, les combats de gladiateurs professionnels, et comme le sont dans les pays civilisés, les spectacles grossiers où l'on blesse, maltraite et brutalise, et qui abaissent et avilissent la personne humaine. »

waarden op te sommen om tot de overtuiging te komen dat de bokswedstrijden even weinig belangstelling zouden wekken en even weinig zouden opbrengen als de schermwedstrijden.

De verscherping van de geneeskundige controle zou slechts een vermindering medebrengen van het aantal slachtoffers van de ring die dodelijk gekwetst, lichamelijk of geestelijk gebroken, doof of blind worden of andere letsels oplopen.

De wetgever moet een volstrekt verbod uitvaardigen.

Tijdens de jongste maanden hebben gezaghebbende geneeskundige personaliteiten dan ook een uiterst streng oordeel over de bokswedstrijden uitgebracht. Vermelden we :

A. — De geleerde studie van de gezaghebbende dokter Jean Titeca, Professor aan de Brusselse Universiteit : « L'examen  lectro-enc phalographique de la boxe ».

B. — De moedige deliberatie van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde tijdens haar vergadering van 27 Februari 1954.

C. — De studie van dokters Cliot en Noël van de neurologische dienst van het burgerlijk hospitaal van Charleroi : « A propos de la pathologie de la boxe ».

D. — Uit de merkwaardige studie door de befaamde professor aan de Universiteit te Brussel, Dokter Ley : « Psychologie du jeu et du sport » (*Revue de Droit Pénal et de Criminologie*, bundel van Maart 1954), putten wij volgende beschouwingen :

« ... Voor wanneer het brutale sport geldt, waarbij men tracht geweld te doen of wonden toe te brengen aan de tegenstander, hem door slagen te treffen die hem « buiten gevecht » stellen, bloedvergieten of ernstige lichamelijke kwetsuren veroorzaken, dan kan men slechts zijn afkeur betuigen, dat hiervan openbare schouwspelen gemaakt worden.

« Op het te Lausanne gehouden Internationaal Congres voor sportpsychologie en sportfysiologie verstrekte Professor Reiss (uit Lausanne) een mededeling getiteld : « Le Sport et le Crime ». Hij wees daarin op het gevaar, voor de uitbreiding van sommige vormen van misdadigheid, van brutale sport zoals het boksen en het worstelen, en sprak zich tegen de sportvertoningen uit waarbij men bokscers met bloedend en grijnzend gelaat zware lichaamsverwondingen ziet oplopen.

« 4) De vertoningen van « professionele » sport scheppen zeer gemakkelijk een onaangename atmosfeer van « renbaan », waar geldkwesties, kwesties van materieel belang, pronostieken en weddenschappen tussenkomen en waar eerloze procédés aangewend worden.

« 5) De vertoningen van brutale en gewelddadige sport, die noodzakelijkerwijze gevaarvolle slagen, het bloedvergieten, het « buiten gevecht » stellen en het toebrengen van zware lichaamsverwondingen medebrengen, zijn van aard het ontluiken van agressieve en wreedaardige neigingen en gevoelens teweege te brengen. Zij dienen door toedoen van de wet verboden te worden, zoals te Rome de gevechten van de beroepsgladiatoren, onder de invloed van de Kerkvaders, het geweest zijn, en evenals in de beschaafde landen verboden zijn de aanstootgevende schouwspelen waarbij verwondingen, mishandelingen toegebracht worden of woest geweld intreedt en die de menselijke persoon vernederen en verlagen. »...

Le problème ayant été examiné sous tous ses aspects depuis le dépôt de la première proposition, nous avons l'espoir que la Chambre voudra, après le réexamen qu'en fera la Commission de la Justice, accueillir très prochainement la proposition.

Aangezien het probleem, sedert de indiening van het eerste voorstel, uit alle oogpunten nauwkeurig werd bestudeerd, hopen wij dat de Kamer, na een hernieuwd onderzoek door de Commissie voor de Justitie, dit voorstel spoedig op haar agenda zal willen plaatsen.

M. PHILIPPART.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'organisation des combats de boxe et de matches de catch est interdite.

Art. 2.

Seront punis d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cent à mille francs ceux qui auront organisé des combats de boxe et des matches de catch, ceux qui auront loué ou prêté leurs locaux et leurs installations à telle fin, les combattants et les arbitres.

Les exhibitions de boxe et de catch ne tombent pas sous l'application de l'article premier, ni du présent article, alinéa 1er.

Le Roi, après consultation des organismes sportifs compétents sur le plan national et du « Conseil Supérieur de l'Education physique des Sports et des Œuvres de Plein Air », détermine les conditions dans lesquelles les démonstrations ou assauts de boxe, ainsi que les épreuves de catch, sont considérées comme des exhibitions.

Art. 3.

Les peines seront doublées si l'un des combattants est blessé et subit une incapacité de travail. Elle seront triplées en cas de mort d'un des combattants par suite des coups reçus.

Art. 4.

Le livre Ier du Code pénal, sans exception de son chapitre VII ni de l'article 85, est applicable aux infractions prévues par la présente loi.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Het inrichten van bokswedstrijden en van « catch »-matches is verboden.

Art. 2.

Worden gestraft met gevangenis van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd tot duizend frank, zij die bokswedstrijden en catch-matches hebben ingericht, zij die hun lokalen en hun inrichtingen te dien einde hebben verhuurd of geleend, de vechtenden en de scheidsrechters.

De boks- en « catch »-vertoningen vallen niet onder de toepassing, noch van het eerste artikel noch van het 1ste lid van dit artikel.

Na het advies te hebben ingewonnen van de op het nationaal plan bevoegde sportorganismen en van de « Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtwerken », bepaalt de Koning de voorwaarden onder welke de boksdemonstraties of -aanvallen alsmede de « catch »-proeven als vertoningen worden beschouwd.

Art. 3.

De straffen worden verdubbeld wanneer een van de vechtenden wordt gewond, waaruit arbeidsonbekwaamheid volgt. Zij worden verdriedubbeld ingeval een van de vechtenden, ingevolge de opgelopen slagen, overlijdt.

Art. 4.

Boek I van het Wetboek van Strafrecht, met inbegrip van zijn Hoofdstuk VII en van artikel 85, zijn toepasselijk op de bij deze wet bepaalde overtredingen.

M. PHILIPPART,
A. DE SCHRIJVER,
O. BEHOGNE,
J. DISCRY.